

Максименко Валерія Геннадіївна

Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана

ПРО СПЕЦИФІКУ СУЧАСНОГО ФОЛЬКЛОРУ УКРАЇНИ

Хоча сучасний міський фольклор (нова етніка, авант-фолк, нео-, напів-, не-, анти-, постфольклор) обіймає менш вагоме місце в системі культури, ніж його попередники (архаїка та класика), й не відіграє їхньої універсальної ролі, обумовленої єдністю різних аспектів народного життя, він залишається дуже важливим складником повсякдення, що є фундаментом будь-якої культури.

Цей фольклор вирізняється насамперед у площині трансмісії – він використовує нові канали та засоби дистанційної комунікації, тиражуючи й зберігаючи тексти за допомогою різних «технічних» інструментів (письма й книгодруку, а також електронних пристроїв). А ще серед його відмінностей – ціла низка таких системних рис, як мультикультуралізм і соціокультурний поліцентризм, злободенність, а відтак швидкозмінність, мінімалізм та цитатність (вторинність) творів, зниження рівня варіативності й зростання ролі авторства, функціональна маргінальність тощо.

Деякі із цих рис розглядаються нами на прикладі політичного виборчого фольклору, циклів якого існує вже чимало. Їхні часові координати – від неофіційного початку виборчої кампанії до її остаточного завершення. Ми розглянемо тематику циклу текстів про вибори 2014 року до ВРУ, до якого входять анекдоти, фотожаби та паремії, в т.ч., можливо, й гасла. Тут експлуатуються теми, найбільш важливі для українців. Це феномен виборів як таких; стосунки влади і народу; справжній сенс депутатства та існування ВР; песимістичні народні очікування, в т.ч. й кінця світу, спричиненого завершенням виборів. Серед більш конкретних тем – списки політичних конкурентів, їхній склад та виборчі хитрощі; дії влади з нейтралізації опонентів; обіцянки-цяцянки кандидатів та спроби підкупу виборців; вдалі чи провальні рекламні ходи (народними хітами стали фото жаби з бабусею-патріоткою та її котиком). Тематику мікроциклу текстів, присвяченого «дню Х, часу Ч та повної Ж», тобто дню виборів, склали питання явки виборців та їхніх спонук до голосування, їхньої некомпетентності, неможливості встановлення реальних результатів голосування через порушення, фальсифікації і, насамкінець, національні особливості підрахунку голосів. Нарешті, останній блок текстів присвячено реальним і уявним післявиборчим жахіттям: скажімо, незавидній долі непрохідних партійок, спробам кандидатів-невдах помститися виборцям та майбутнім парламентським бійкам.

Виборчий цикл 2014 року був ідеологічно розмаїтим, а подеколи тяжів до виразного мультикультуралізму завдяки своїй відвертій цитатності (фотожаби, що ґрунтуються на переспіві якогось вихідного твору, колажуванні – додаванні до нього складників прецедентних текстів інших часів та народів, запозиченні звідусіль ідей, образів, мотивів, формул, сюжетних ходів тощо).

Солодка Лілія Олексіївна

Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка

ВІДГОМІН ЛІТЕРАТУРИ І ХОРЕОГРАФІЇ У ВІКНІ ФЕМІНІЗМУ

Людське життя – це відгомін мистецтва. Воно складається зі світлих і темних пазлів, з яких світлі – це мистецтво: краса душі і серця. Як зазначав Оскар Уальд: «Мистецтво – саме життя, і воно безсмертне». Людина з народження наділена природним обдаруванням: говорити і ходити, але як вона буде це робити – залежить виключно від індивіда. З одного боку – це мистецтво літератури – описати найглибші, найпотамніші, найсокровенніші прихистки душі, передати емоції, враження іншим, закодувати письмена мистецтва і передати у вічний спадок нащадкам. З іншого боку – це хореографічне мистецтво, яке передає розкішний візерунок танцювальних па, полум'яність, палкість, жагучість душі; те, чого не можна описати за допомогою слів і звуків. Як література, так і хореографія гармонізує й ушляхетнює людську душу, занурює серце, розум у безмежно прозоро-чисті надра естетики, підносить душу у найпотамніші висоти чистоти, гармонії, краси і спокою.

У поданій статті хочемо дослідити синтез літератури і хореографії на обріях вічного мистецтва; дослідити гендерну особливість жінки на тлі літературних творів і танцю; виявити першовідкривачів-жінок у світлі нової думки.

На зламі XIX-XX ст. у світовому контексті поширювалася думка стосовно емансипації жінки. Ця тема досягла апогею у своєму розвитку, тому подана думка була розкрита у різних іпостасях, зокрема у літературній творчості Жорж Санд (Франція), Марко Вовчок (Україна), Ольга Кобилянська (Україна) та ін.; хореографії – Айседора Дункан (США), Марта Грехем (США), Сюзан Лінке (Німеччина) та ін. Маємо низку